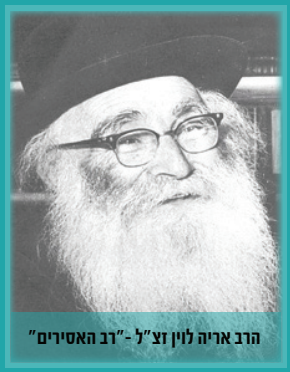
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

גליון מספר 95

י"א חשוון תשע"ט

פרשת לך לך

דרך חיים

מכובדינו היקרים!

"ויאמר ה' אל אברם לך לך..." (יב א)

בעשרה נסיונות שנתנסה אברהם אבינו ע"ה לא הוזכר נסיון אור כשדים להיכנס אל כבשן האש על קדושת שמו יתברך. הלא דבר הוא!

נכון שבמהלך דורות רבים נתנסו ועמדו בנסיון בגבורה ובעוז, אולם כולם שאבו את כוחם מכוחו של האב הגדול בענקים, וממנו היכולת לקדש את שם ה' ברבים. ומדוע לא הוזכר כח זה שהונצח והוטמע לדורות כנסיון הגדול שעמד בו אברהם אבינו ע"ה?!

ועוד שניסים רבים נעשו לו באותו הכבשן ועל ידם התקדש שמו של הקב"ה ברבים, וכבה תמה על כך האבן עזרא בפירושו.

ביאר הגאון מקוטנא זצ"ל שגבריאל ביקש לרדת ולצנן את האש ולהציל את אברהם אבינו, ואמר לו הקב"ה: אברהם יחיד בעולמו ואני יחיד בעולמי, נאה ליחיד (לקב"ה ולא לגבריאל) להציל את היחיד. לעומת זאת אצל חנניה מישאל ועזריה ירד מלאך משמיים להצילם, ומה פשר השינוי?!

אלא שמצות קידוש השם היא שאם אונסים אדם לעבוד ע"ז מקיים בהימנעותו את מצות "ונקדשתי בתוך בני ישראל", ועל כן בכל יום אנו מכוונים בקריאת שמע באמירת "בכל נפשך"- 'אפילו נוטל נפשך'! אולם אסור להתגרות בעובדי ע"ז כדי שנגיע למצב שנזכה לקדש את השם. ואולי אפילו נחשב בכך כמאבד עצמו לדעת.

אצל חנניה מישאל ועזריה נגזרה עליהם מיתה, והם שמחו וששו לקדש שם שמיים ולא לברוח ולהשתמט, והוכרע בבית דין של מעלה להצילם ע"י שליחי שמיים שיצננו את האש ויקדיחו לבחוץ. אולם אברהם אבינו ע"ה התגרה בנמרוד ושבר את הצלמים והודיע בכל העולם את אמונת ה' וזכה להחזיר את רוב העולם בתשובה. אך אין זו דרך לדורות, רק אצל ראש המאמינים, עמוד העולם והחסד, לו לבד יאתה דרך קודש זו וכדי להצילו אין לבית דין ושליחי מעלה כח אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו הצילו, שכשם שאני יחיד כך הוא יחיד- שמייחד את אחדותי בכל מקום וארד להצילו.

ועל כן אמרו חז"ל: 'אחד היה אברהם'!

שבת שלום ומבורכת

חיים אידלס

כמים חיים

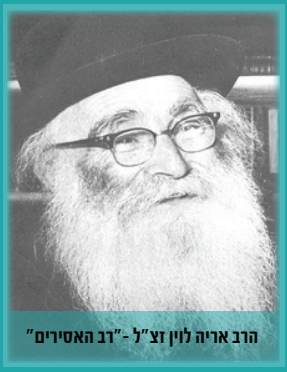
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

סיפר אחד מתלמידיו של ר' אריה לוין :

בהיותי נער קטן הייתי תלמיד בישיבת "עץ החיים". באחד הלילות הופתעו הורי לראות את ר' אריה ניצב בפתח ביתינו.

התברר שבצהרי אותו יום ניגשתי לחדרו של רבי אריה ששימש כמשגיח רוחני בתלמוד תורה בו למדתי כדי לשאול אותו דבר מה. ר' אריה ביקש ממני בעדינות שאמתין לו קצת משום שהיה עסוק באותה שעה. משהמתני שעה ארוכה ונוכחתי לדעת כי רבינו עסוק - הלכתי לביתי.

בלילה הופתעתי כאשר רבי אריה סר לביתי כדי לשמוע מה היה לי לומר לו. מתברר, כי נזכר ועלה החשש בליבו שמא ציערני שהמתנתי לשווא ואני רק ילד רך...

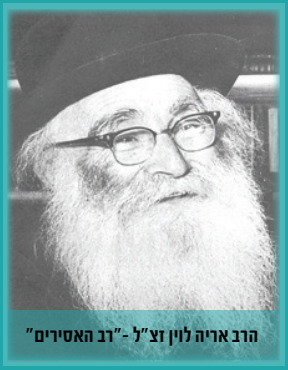
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

הזהר הקדוש מציין שהמשלים רמ"ח תיבות בקריאת שמע מתקן את איבריו ומביא רפואה לכל אחת מהן באמצעות תיבה אחת. כתב רבי יוסף קארו בספרו 'בית יוסף' (אורח חיים סימן סא) שבקריאת שמע כולה יש רמ"ה מילים, שלוש מילים פחות מאיברי האדם. כדי להשלים את התיבות לרמ"ח היו שאמרו "אל מלך נאמן" קודם קריאת שמע. אלא שכתב הבית יוסף שאין להפסיק בין ברכת "הבוחר בעמו ישראל באהבה" ל"שמע", ולכן יימנע מלומר "אל מלך נאמן". בשל כך כתב פתרון להשלמת רמ"ח תיבות בחזרה בסוף קריאתו על "ה' אלהיכם אמת" אחר שסיים בעצמו "ה' אלהיכם אמת". אלא שאין המתפלל חוזר בעצמו ואומר תיבות אלה, אלא שומע אותן מפי השליח ציבור ומתכוון בהם וממשיך "ויציב ונכון וכו'". אמנם הרמ"א כתב שהרוצה לומר יחד עם החזן "ה' אלהיכם אמת" יכול לעשות כן, אך אין לחזור על המילה "אמת".

הרמ"ע מפאנו העיר שאם יאמר הקורא "ה' אלהיכם אמת" בקריאתו ויכוון אחר כך בחזרת השליח ציבור יהיה רמ"ט תיבות, ולכן פסק שבקריאתו יאמר רק "ה' אלהיכם", וכמותו פסק הגר"א. אך האחרונים אמרו שאם יעשה כן נמצא מפריד בין סיום קריאת שמע ל"אמת" ולכן כן יחתום ב"אמת". כשהיה מי שכתב שאם לא יצטרך להמתין הרבה לש"ץ לא יאמר "אמת" אך אם יהיה הפסק רב יאמר "אמת". וכל אחד יעשה בזה כמנהגו.

מכלל הדברים עולה שגם השליח ציבור יסיים בעצמו "ה' אלהיכם אמת" קודם שחוזר על כך בקול רם, על מנת שגם הוא יזכה להשלים רמ"ח תיבות.

העירו הפוסקים שאדם שנמצא בתוך קריאת שמע או ב"אמת ויציב" ורואה שהחזן עומד לסיים "ה' אלהיכם אמת" יעצור וישמע את אמירת החזן ובכך נחשב לו שמשלים רמ"ח תיבות אף שלא נמצא בסיום קריאת שמע.

עוד עניין שעולה מדברינו אלה ובשבוע שעבר שיש להתעורר על חובת הדקדוק להוציא כל מילה ומילה מפיו בפני עצמה ולא להדביק את המילים או לבלען.

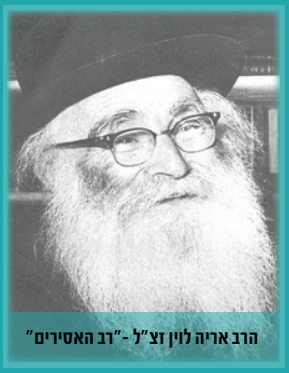
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | מה ההגדרה של ליצנות שאסורה?

תשובה | חבורת אנשים או אדם יחיד שאינם עוסקים בתורה, ולא בחכמה, ולא בדרך ארץ, אלא מדברים בשחוק וקלות ראש על יחידים או על ציבור, ודיבור זה נעשה מתוך רשעות גאווה ויהירות (פלא יועץ). וכת זו אינה מקבלת פני שכינה (סנהדרין קג:) ודנים אותו ראשון לגיהנום חלילה (אותיות דר"ע). אולם ליצנות מע"ז מותר (מגילה כה:).

שאלה | האם יש ענין לא לשלב את אצבעות הידיים זו עם זו?

תשובה | יש להיזהר שלא לשלב את אצבעות הידיים זו בזו. והמקור לכך הוא בזהר (ויקרא כד.) שכותב שאחרי שנסתיים על האדם דינים רח"ל החוטא משלב את אצבעותיו ובזה בלי ידיעתו חותם עליו את הדין, משום שהימין נכפפת לשמאל. וכן כתבו במעבר יבוק, וביסוד ושורש העבודה (שער הכולל פי"ט) באריכות ובפסקנות. וכן מצאתי בעטרת זקנים על השו"ע (או"ח סי' מ') למיטב זכרוני שכותב שאין לעשות זאת כי מגדיל בזה את הדין על החסד.

ומעבר לזה, מצאתי כן במרן הבא"ח (ש"ב פרשת פנחס אות יח') שהביא זאת בשם דברי האריז"ל (שער רוה"ק י.). והוסיף שכדאי להקפיד שתמיד יהיו הזרועות מקדימה ולא מאחורי גופו. ויש לעניין זה גם ביטוי בהלכה, במה שכתב מרן השו"ע (או"ח סי' צ"ה ס"ג) שיש להתפלל שמונה עשרה כשידיו כפותין על לבו באופן שיד ימין תהיה על יד שמאל. והט"ז מבאר שאין הכוונה חלילה לפכר את אצבעות הידיים כי הדבר מביא דינים על עצמו. וכן פסקו השו"ע הרב והכה"ח עפ"י דברי קוה"ק מרן האר"י הנ"ל.

ולכן צריך לומר שמה שדודי זקני אביר ההוראה מרן הגרי"ש זצ"ל שילב כל הזמן את אצבעות ידיו הקדושות זו בזו, הוא משום שידע שאין לו מה לחשוש ממה שנאמר בזוהר שגורם שפוסקים על הרשע דין והוא חותמו בלי ידיעתו ע"י בשילוב אצבעותיו זו בזו, משום שהוא היה צדיק וגדול הדור. וכמו שראיתי בעיניי את מרן הרבי מגור נופל אפיים על ידו הגלויה, שלכאורה זה נגד מה שמבואר בהלכה. אך המעיין בהלכה ישכיל שהאיסור הוא משום ששעת נפילת אפיים היא שעת דין, וכפי שצווח הנביא העוונות חקוקים על העצמות- "עוונותיכם חקוקים על עצמותיכם". ולכן למרן שליט"א אין מה לחשוש כלל מהדבר.